

УДК 37.018-057.87:004.738.5

Л. Л. Бутенко

АКСІОЛОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ІНТЕРНЕТ-ПРОСТОРИ

Перетворення соціокультурного простору нашої держави внаслідок бурхливих соціальних та політичних процесів останнього часу зумовлює особливу увагу до ціннісного складника різних сфер життєдіяльності людини. Саме періоди соціально-політичної нестабільності актуалізують проблеми пошуку нових цінностей, що адекватно відображають ситуацію у суспільстві, що змінюється.

Сучасні засоби комунікації в цілому та Інтернет зокрема виступають одним із важливих компонентів психоціального середовища життя людини, могутнім чинником формування свідомості та ціннісної орієнтації суспільства. Аксиологічне маніпулювання в інформаційно-комунікативному просторі призводить до спотворення усєї системи ціннісних орієнтацій молоді, втрати ціннісної самоідентифікації, зниження чутливості до актуальних проблем соціально-політичного та соціокультурного розвитку суспільства.

Виховання студентської молоді має ґрунтуватися на взаємодії та взаємодоповненні традиційних цінностей людства та аксіосфери Інтернету як нової об'єктивної реальності, яка надає унікальні можливості для самоосвіти, творчої самореалізації, інтерактивної міжособистісної взаємодії, набуття соціального досвіду у мережевому спілкуванні; складає значну частину дозвілля молоді, впливає на формування соціальних настанов, ціннісних орієнтацій. Однак, суперечливий характер впливу Інтернет-середовища на сучасну молодь зумовлює віртуальний ескапізм (від англ. *escape* – втеча; втекти, врятуватись) – втеча від дійсності, втрата реальності), залежність від інформаційного впливу та маніпуляцій засобами інформаційних технологій, стрімке поширення масової культури у далеко не найкращих її формах, медіадепривацію та ін. Актуалізується проблема аксіологічного виміру виховання дітей та учнівської молоді в Інтернет-просторі.

Відповідно аксіологічний підхід набуває статусу стрижневого методологічного орієнтиру сучасної науки, а цінності та ціннісні орієнтації постають об'єктивним середовищем, що опосередковує спрямованість усіх сфер життя суспільства та людини.

Інформаційне суспільство як соціокультурний феномен представлено у роботах таких зарубіжних дослідників, як Д. Белл, М. Кастельс, М. Маклюєн, Д. Тапскотт, Є. Тоффлер, А. Турен, Ф. Уєбстер та ін., українських та російських – Р. Абдєєв, Л. Бєвзенко,

С. Бондаренко, Є. Войскунський, О. Голобуцький, В. Даніл'ян, А. Жичкіна, Д. Іванов, В. Іноземцев, В. Щербина та ін.

Інтернет як соціальний феномен, онтологічні засади Інтернет досліджували Р. Масленников, С. Михайлов, В. Сілаєва та ін., аксіосферу Інтернет – К. Южанінова.

Проблеми ціннісних орієнтацій сучасного студентства досліджуються такими науковцями, як О. Астахова, В. Бездухов, В. Білогур, Є. Головаха, В. Немировський, І. Піголенко, Л. Сокур'янська, О. Якуба та ін.

Концептуальні положення аксіологічного підходу в освітній галузі репрезентовано у дослідженнях таких науковців, як Н. Асташова, І. Бех, А. Кірьякова, В. Сластьонін, Н. Ткачова, Г. Чижакова та ін. Разом з тим, потребують уваги питання дослідження аксіологічного контексту виховання студентської молоді в Інтернет-просторі в єдності таких вимірів, як інформаційно-пізнавальний, комунікативний та віртуально-ігровий.

Мета статті – визначити сутність та функції аксіосфери Інтернету, особливості аксіологічного контексту виховання студентської молоді в Інтернет-просторі.

Соціальне становлення сучасної студентської молоді неминуче пов'язано із формуванням ціннісних орієнтацій, становленням ціннісно-сислової сфери. Цінності завжди зумовлені певним соціальним контекстом, формуються на основі існуючої суспільної практики, індивідуальної діяльності людини. Серйозні перетворення в соціально-політичному просторі нашої держави, що відбуваються останніми роками, загострюють надзвичайно важливе протиріччя між цінностями, які декларуються суспільством та конкретною особистістю, та цінностями, що виступають реальною збуджувальною силою у різних сферах життєдіяльності людини.

Згідно загальних положень аксіології цінність розглядається як засіб вираження ставлення до дійсності; цінність та ціннісні орієнтації формуються та виявляються у процесі соціальної діяльності; основою цінності є особистісне знання.

Методологічним підґрунтям для визначення сутності та функцій аксіологічного підходу у педагогічних дослідженнях виступають фундаментальні положення аксіології як науки про цінності (С. Анісімов, Е. Гартман, О. Дробницький, М. Каган, П. Лапі, Г. Ріккерт, М. Розов, М. Рокіч, В. Тугаринов, В. Ядов та ін.), психологічні засади формування цінностей, ціннісних орієнтацій особистості (А. Маслоу, В. Франкл, Е. Фромм, Е. Шпрангер; К. Абульханова-Славська, З. Карпенко, Д. Леонт'єв, О. Леонт'єв та ін.), наукові положення педагогічної аксіології (Т. Калюжна, В. Сластьонін, Н. Ткачова, Г. Чижакова та ін.), аксіології освіти (А. Кірьякова, В. Крижко, В. Огнев'юк, В. Повзун, О. Полякова та ін.), аксіології виховання (І. Бех, Є. Бондаревська, Л. Назаренко, Є. Шиянов, Н. Щуркова та ін.).

Реалізація **аксіологічного підходу** у педагогічних дослідженнях передбачає виявлення ціннісного потенціалу конкретного педагогічного явища або процесу, структурування сукупності цінності, що відображають досліджуваний педагогічний феномен, визначення способів підвищення їхньої значущості для суб'єктів освітнього процесу. Необхідно враховувати, що процес інтеріоризації цінностей характеризується такими ознаками, як нелінійність, дискретність, багаторівневність, індивідуалізованість.

Аксіологічний підхід у дослідженні педагогічних явищ та процесів виконує такі *функції*: гностична (виявлення соціально значущих цінностей), орієнтувальна (вибір цінностей для задоволення потреб), інформаційна (орієнтація у розмаїтті значущих цінностей), оцінна (встановлення ієрархічних відносин між цінностями), прогностична (визначення перспектив присвоєння цінностей), технологічна (виявлення шляхів, методів та засобів формування цінностей), інтегративна (узгодження соціально значущих цінностей, педагогічного процесу та особистісних вимог) та ін. [11, с. 87].

Оскільки важливим чинником виховання студентської молоді у сучасних умовах виступає **Інтернет-простір**, то актуальною постає проблема аксіосфери Інтернету, цінностей, що транслюються в інформаційно-комунікативному середовищі.

У численних наукових розвідках сучасних зарубіжних (Д. Белл, Б. Гейтс, М. Кастельс, Е. Паризер та ін.) та вітчизняних (Л. Баєва, С. Дацюк, С. Паринів, О. Романов та ін.) дослідників представлено різні аспекти соціокультурної характеристики Інтернету. Р. Масленников пропонує розглядати Інтернет як: засіб зв'язку та взаємодії суб'єктів; засіб спілкування та обміну інформацією, комунікативне середовище; структуру, як аспект технічної системи; базу знань; нове соціально-філософське явище [7, с. 55]. Заслужують на увагу і визначення Інтернету як «інформаційної супермагістралі» (Б. Гейтс, А. Гор), «організаційного інструменту, здатного перетворити світ» (К. Хілд), «нової форми суспільного простору» (А. Галстон).

Інтернет-середовище виступає могутнім засобом продукування та поширення інформації, обміну інформацією, співробітництва та спілкування, інструментом ведення бізнесу, ефективним засобом реклами, маркетингу, сервісного обслуговування різних сфер життєдіяльності людини.

Усіма дослідниками наголошується як на позитивних, так й на негативних аспектах Інтернет-простору, серед яких, на нашу думку, найбільш значущими є такі: спрощення інформаційного потоку задля редукції до основних інстинктів людини; зменшення аналітичного складника у медіаконтенті на користь розважального; спотворення способів встановлення соціальних контактів у реальності; створення ілюзії всездозволеності, подолання бар'єрів внутрішнього самообмеження та ін.

Для визначення особливостей аксіологічного контексту виховання студентської молоді в Інтернет-просторі має значення поняття «контекст», запропоноване А. Вербицьким, який наголошує, що контекст являє собою «систему внутрішніх та зовнішніх умов життя та діяльності людини, що впливає на процес та результати сприйняття, розуміння та перетворення людиною конкретної ситуації дії та вчинку» [2, с. 217]. Відповідно аксіологічний контекст Інтернет-простору включає інформаційні, соціокультурні, просторово-часові та інші характеристики, що зумовлюють смисл та значення для людини усіх компонентів Інтернет-простору, зокрема його аксіологічних складників.

Аксіологічний контекст виховання студентської молоді в Інтернет-просторі ґрунтується на особливостях **аксіосфери Інтернету**, сутність якої представлено у наукових дослідженнях К. Южанінової [10], Р. Масленникова [7]. Так, на думку К. Южанінової, аксіосфера Інтернет – це «певним чином ієрархізована, багатомірна, відносно стійка сукупність цінностей Інтернету, які склалися історично та являють собою узагальнені уявлення про найбільш значущі процеси та явища в просторі мережі, що сприймаються користувачами як благо» [10, с. 10]. Аксіосфера Інтернету репрезентована як структурно неоднорідна, певним чином ієрархізована, компоненти якої знаходяться у синергетичному взаємовідношенні та єдності.

Досліджуючи аксіологічну проблематику Інтернет, Р. Масленников відзначає, що «простір Інтернету являє новий щодо усіх відомих до теперішнього моменту просторів буття – етичного, естетичного, релігійного, соціального, сімейного та інших. Це дає право стверджувати, що в «Інтернет-поколіннях» формується нова шкала цінностей та норм» [7].

У структуру цінностей Інтернет К. Южанінова включає функціональні (мережева організація взаємодії; гіпертекст як спосіб організації інформаційного простору; віртуальність), загальнозначущі (вільний обмін інформацією; комунікація; гра), індивідуальні (свобода, пізнання, творчість, самовираження, розваги та відпочинок, динамічність, ініціативність, новаторство) цінності [10, с. 10].

Дещо інший підхід до виокремлення конкретних цінностей аксіосфери Інтернету пропонує Р. Масленников, який відзначає такі цінності Інтернету, як управління та контроль, свобода самовираження, рівноправ'я як результат мережевого методу організації Інтернету, специфічна мова Інтернету, «матеріалізація думки» (швидке задоволення потреби у візуальному образі певної події, явища чи процесу, отримання послуги і т.п.), пошукова активність, інтерактивність [7].

Звернемо особливу увагу на такий елемент аксіології Інтернету як *управління та контроль*, оскільки, як відзначає Р. Масленников, «персональний неперервний нагляд за активністю людини в Інтернеті зумовлює серйозний психологічний тиск на особистість, особливо в умовах демократії» [7]. І невтішний висновок автора про те, що

«сьогодні в Інтернеті в принципі можливий контроль кожного над кожним» призводить до загострення низки психологічних, поведінкових проблем у суспільстві. Прикладом такого тотального контролю можуть слугувати мережеві фільтри у Китаї (*Great Firewall of China*), що блокують доступ користувачів до певної інформації, обговорення на державному рівні можливостей створення «внутрішнього Інтернету» (наприклад, в Ірані, Саудівській Аравії) тощо. З метою забезпечення державної безпеки у багатьох країнах здійснюються спеціальні заходи щодо фільтрації медіаконтенту, що само по собі відповідає загальним тенденціям створення безпечного середовища, що особливо важливо для системи освіти, для навчання та виховання дітей та учнівської молоді. Але разом з тим, збільшуються ризики встановлення тотального контролю над індивідуальними проявами активності людини у медіапросторі.

У вихованні студентської молоді особливо значущим є такий елемент аксіології Інтернету, як *цінності самовираження*. Необхідно враховувати амбівалентний характер цінностей самовираження в Інтернет-середовищі, які, з одного боку, стимулюють молодих людей до творчо-пошукової діяльності, утвердження Я-концепції, співтворчості, а з іншого – провокують завищену оцінку самодостатності, прагнення до штучної самопрезентації, зумовлюють утвердження симулякрів у віртуальному спілкуванні. Дуже влучним у такому контексті можна вважати зауваження Т. Фрідмана, що «сьогодні маленький може вести себе як великий» [9, с. 561].

Доцільно акцентувати увагу на специфічній мові Інтернету як певній цінності. Поява власних норм граматики та правил поведінки – нетикету – зумовила й безліч проблем, пов'язаних із культурою Інтернет-спілкування, адекватним використанням скорочень та аббревіатур (наприклад, ІМНО – *in my Humble opinion* – на мою скромну думку; FAQ – *frequently asked questions* – «питання, що найчастіше задаються» та ін.).

Важливим питання аксіології Інтернету постає співвідношення відзначених цінностей та таких «вічних цінностей» як добро, краса, свобода і творчість. Можна погодитися із думкою дослідників, що вічні цінності не передбачають трансформацій суспільства або людини самі по собі, однак у ході розвитку суспільства по-новому інтерпретуються цінності, змінюється ступінь уваги до них (Р. Масленников).

Аксіологічний контекст сучасного Інтернет-простору, на нашу думку, необхідно розглядати у декількох вимірах: інформаційно-пізнавальний, комунікативний та віртуально-ігровий.

З точки зору **інформаційно-пізнавального виміру** аксіосфери віртуального простору Інтернет – це, насамперед, особливий гіпертекстовий дискурс, який складається з великої кількості локальних інформаційно-комунікаційних віртуальних просторів, що об'єднані в єдину мережу. Студенти як учасники такого мережевого простору можуть виступати як спостерігачами інформаційних потоків, так й

активними суб'єктами того чи іншого інформаційно-комунікаційного дискурсу. Інтернет постає цифровим втіленням історичної пам'яті сучасної людини, яка доступна їй у режимі реального часу.

Пошукова активність виступає сьогодні однією з найголовніших цінностей віртуально-інформаційної реальності, як діалектична єдність «двох видів реальності: інформаційної та віртуальної, одна з яких утворена інформацією (відображення розмаїття) та існує актуально, тобто тільки в процесі взаємодії, а інша віртуальною (розмаїття), що існує віртуально, тобто поза процесом взаємодії» [7, с. 84].

Т. Кузнецова, досліджуючи аксіологію соціальних комунікацій, зауважує, що «цінність інформації – неоднозначне явище, зумовлене амбівалентною сутністю самої цінності. Як відомо, вона може бути закладена в зміст самого об'єкта, а може виражатися у ставленні суб'єкта до цього об'єкта» [5, с. 27]. Саме внаслідок цього принципового значення набуває смисловий контекст будь-якої інформації, що поширюється в Інтернет-просторі. Для сучасної студентської молоді важливими є оцінка інформації з позиції: суб'єкта, який її використовує; внутрішнього змісту самої інформації; мети, якої можна досягти за допомогою інформації. Ціннісний контекст інформації опосередковано власними світоглядними принципами особистості, її ціннісними орієнтирами, інтересами, життєвий досвідом.

Аксіологічний контекст Інтернет-взаємодії передбачає роботу із соціальною інформацією. При цьому слід враховувати, що сучасне інформаційне середовище є вкрай агресивним, характеризується наявністю заздалегідь надлишкової інформації (так званій «білий шум», за допомогою якою приховується конкретна інформація), відсутністю адекватного реальності структурування інформації, використанням «інформаційних фантомів» (фейкова інформація), поширенням інформації, яка принципово не може бути перевірена користувачами, що призводить до певної інтелектуальної пасивності. У сучасних умовах аксіоматичною можна визнати думку Н. Лумана: «Усе, що ми знаємо про наше суспільство і навіть про світ, в якому ми живемо, дізнаємося через мас-медіа... Ми дізнаємося про стратосферу так само, як Платон дізнавався про Атлантиду: «люди говорять те-то і те-то»... З іншого боку, про самі мас-медіа ми начулися такого, що не можемо довіряти цьому джерелу. Ми чинимо опір їх впливу, підозрюючи, що нами маніпулюють, проте суттєво це нічого не змінює, оскільки знання, отримані нами з мас-медіа, начебто самі собою складаються в замкнутий каркас, елементи якого укріплюють один одного» [6, с. 9].

Інформація, що поширюється в Інтернет-середовищі, має високий потенціал для формування особистості, її ціннісних установок та переконань, особистісної ідентичності. Реалізація освітніх потреб студентів в Інтернет-просторі набуває реального втілення за рахунок залучення до відкритого контенту електронних бібліотек, наукових журналів, масових відкритих онлайн-курсів (massive open online course –

МООС) тощо. Нагальною потребою часу слід визнати формування в студентської молоді навичок критичного мислення, критичного сприйняття навколишнього світу, що можливо забезпечити, по-перше, впровадженням спеціальних курсів, по-друге, трансформацією навчально-виховного процесу за рахунок використання інтерактивних та пошуково-дослідницьких методів, освітніх квестів тощо. Важливого значення набуває просвітницька діяльність в освітньому середовищі ВНЗ з метою інформування студентів про особливості медіаконтенту конкретних засобів масової комунікації, розкриття сутності ідеологем, що спекулюють на мовних питаннях, історії держави, ментальних особливостях різних народів, ролі окремих історичних постатей в розвитку суспільства.

Комунікативний вимір аксіологічного контексту Інтернет-простору пов'язано із такими цінностями, як добровільність, емоційна насиченість, поліфонічність комунікативних контактів тощо. Завдяки Інтернет молодь отримала унікальні можливості для побудови віртуальної мовної особистості, самопрезентації та творчої самореалізації.

Дослідники проблем соціальних мереж (С. Бондаренко, М. Бреслер, Д. Губанов, М. Носов, В. Щербина та ін.), мережових спільнот та навчання (О. Гребеншикової, Є. Патаракін та ін.) відзначають різні особливості спілкування в Інтернет-середовищі: добровільність; анонімність, нівелювання таких характеристик партнера, як зовнішність, соціальні, етнічні, вікові і т.п. ознаки; комунікативні містифікації (спілкування від імені вигаданого персонажа); зниження суб'єктивного відчуття психологічного та соціального ризику у спілкуванні та ін.

Еволюція сервісів спілкування від чату до блогу, з одного боку, посилила аспект персоналізації автора, а з іншого – призвела до «інформаційного шуму», активізації графоманства, гри чужими ідеями та думками, надлишковості інформації, появи фейкових образів, небезпечних експериментів із власною ідентичністю та самопрезентацією і т.п.

Ставлення до блогів у фахівців, які вивчають проблеми віртуальної комунікації, у пересічних користувачів блогосфери різне. Однак, варто звернути увагу на доволі яскраву і суперечливу думку Віктора Пелевіна: «Людський розум сьогодні піддається трьом головним впливам. Це гламур, дискурс і так звані новини. Коли людину довго годують рекламою, експертизою та подіями дня, в неї виникає бажання самій побути брандом, експертом і новиною. Ось для цього і існують відхожі місця духа, тобто інтернет-блоги. Ведення блогу – захисний рефлекс понівеченої психіки, яку нескінченно рве гламуром і дискурсом. Сміятися над цим не можна...» (Пелевін В. Empire «V», 2006).

Не зважаючи на численні негативні аспекти, пов'язані із віртуальним комунікативним середовищем, Інтернет-простір має значний потенціал у формуванні та утвердженні соціально позитивних

цінностей, ціннісно-сислової сфери сучасного студентства. Оскільки Інтернет миттєво реагує на будь-які зміни у житті країни, то саме соціальні мережі можуть стати місцем обговорення актуальних соціально-політичних проблем, пошуку форм та методів залучення молоді до вирішення нагальних проблем суспільства. Важливою постає думка відомих представників політики, культури та науки, яка представлена у блогах провідних Інтернет-видань та порталів новин (зокрема, «Кореспондент.net», «Українська правда», «Тиждень.ua», «Обозреватель» та ін.). Також слід відзначити роль університетських, студентських мережових спільнот, які можуть і повинні бути трансляторами соціальних цінностей, що сприятимуть укріпленню ціннісної сфери усього українського суспільства.

Аксіологічні засади **віртуально-ігрового виміру** Інтернет-простору пов'язані із утвердженням людиною цінності власної суб'єктності у віртуальній комп'ютерній реальності, включенням у багаторівневу взаємодію, прийняттям певної соціальної ієрархії і т.п.

Ігровий простір віртуальної реальності для багатьох молодих людей сьогодні набуває тотального характеру. Залучення молоді до безмежного ігрового простору Інтернет (віртуальні новели, квести, ігри із сесійним геймплеем (стратегії), ігри-виживання, рольові ігри (Roleplay), ММО-ігри та ін.) актуалізують увагу до таких цінностей, як свобода вибору гри, досвід тактичної взаємодії, що призводить до перемоги; вибудовування уявного життя з бажаними атрибутами; цінності змагання та ін. Для ігр ММО особливої значущості набуває присутність у великому світі, відчуття наповненості його життям; створення свого образу та його підтримка; лідерство та змагальність, реалізація гедоністичних потреб тощо.

Особливий інтерес становлять соціальні спільноти, що виникають у межах комп'ютерних ігор. Так, у відомій рольовій онлайн-грі «World of Warcraft» беруть участь більш ніж десять мільйонів людей, створюючи простір віртуального соціуму. У такій грі, як «The Sims», передбачено високий ступінь симуляції різних соціально-поведінкових процесів.

Важливо відзначити, що віртуальний ігровий простір через функцію «reload» («перезавантаження») надає можливість змінити, «перезавантажити» будь-який локальний ігровий наратив та, по суті, «переграти», тобто «перепрожити» той чи інший епізод віртуальної реальності. Небезпека абсолютизації такої характеристики ігрової взаємодії пов'язана із утвердженням нереальності об'єктів та суб'єктів гри і, відповідно, зниженням чутливості до незворотності подій реального життя. Негативні наслідки надмірного захоплення ігровим віртуальним простором виявляються у відчуженні від соціального оточення, комунікативних дисфункціях, загрозах виникнення залежності від комп'ютерних ігор.

Збереження позитивних аспектів залучення студентської молоді до віртуально-ігрового простору та мінімізація негативних можливі за

умови зміщення акцентів у мотивації ігрової діяльності з виключно розважальної на творчо-пізнавальну, розвивальну, самоосвітню. У такому напрямку актуальності набуває такий складник освітнього процесу, як гейміфікація (або ігрофікація, від англ. gamification, геймізація) – застосування підходів, характерних для комп'ютерних ігор, у програмних інструментах для неігрових процесів. В освітній галузі набувають поширення наукові ідеї Д. Макгонігел (J. Makgonigel), М. Барбера (M. Barber), Д. Кларка (D. Clark), М. Ласковські (M. Laskowski) щодо гейміфікації різних ступенів освіти.

Таким чином, дослідження проблем аксіологічного контексту виховання студентської молоді в Інтернет-просторі засвідчує складну динаміку взаємин аксіосфери Інтернету та аксіосфери суспільства. З одного боку, утверджуються цінності інформації, знання, незалежності, свободи та творчості, з іншого – відбувається знецінення істини, редукція складного знання, зростання фрагментарності свідомості та суперечливості у ціннісному світі як особистості, так й соціуму в цілому. Використання положень методології аксіологічного підходу дозволяє враховувати сутнісні характеристики аксіосфери Інтернету у процесі виховання студентської молоді, реалізувати позитивні аспекти Інтернет-комунікації.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у визначенні технологічних засад культурно-ціннісної ідентифікації студентської молоді в Інтернет-просторі.

Список використаної літератури

- 1. Баева Л. В.** Информационная эпоха: метаморфозы классических ценностей : Монография / Л. В. Баева. – Астрахань : Издательский дом «Астраханский университет», 2008. – 234 с.
- 2. Вербицкий А. А.** Категория «контекст» в психологии и педагогике: монография / А. А. Вербицкий, В. Г. Калашников. – М. : Логос., 2010. – 300 с.
- 3. Калюжна Т. Г.** Педагогічна аксіологія в умовах модернізації професійно-педагогічної освіти: монографія / Т. Г. Калюжна ; за наук. ред. О. В. Уваркіної. – К. : Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. – 128 с.
- 4. Крижко В. В.** Антологія аксіологічної парадигми освіти : навч. посіб. / В. В. Крижко. – К. : Освіта України, 2005. – 440 с.
- 5. Кузнєцова Т.** Аксіологія соціальних комунікацій : навч. посібник / Т. Кузнєцова. – Суми : Вид-во Сумського державного університету, 2012. – 300 с.
- 6. Луман Н.** Реальность массмедиа / Н. Луман ; пер. с нем. А. Ю. Антоновского. – М. : Праксин, 2005. – 256 с.
- 7. Масленников Р.** Хаос и порядок в Интернет*. Основы сетевой самоорганизации. Онтологическое исследование / Роман Масленников. – М. : СамИздат, 2009. – 200 с.
- 8. Пиголенко І. В.** Інтернет-технології як засіб формування ціннісних орієнтацій студентства на шляху до інформаційного суспільства (на прикладі НТУУ «КПІ») : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філософ. наук : спец. 09.00.10 «Філософія освіти» /

- І. В. Пиголенко. – К., 2007. – 20 с. **9. Фридман Т.** Плоский мир. Краткая история XXI века / Т. Фридман. – М.: Хранитель, 2006. – 608 с.
- 10. Южанинова Е. Р.** Ценностное самоопределение студентов университета в аксиосфере Интернета : автореф. дис. на соискание ученой степ. докт. пед. наук : спец. 13.00.01 «Общая педагогика, история педагогики и образования» / Е. Р. Южанинова. – Оренбург, 2015. – 42 с.
- 11. Яковлев Е. В.** Аксиологический подход в педагогическом исследовании: сущность, значение, проблемы реализации / Е. В. Яковлев, Н. О. Яковлева // Современная высшая школа: инновационный аспект. – 2010. – № 3. – С. 85 – 92

Бутенко Л. Л. Аксиологічний контекст виховання студентської молоді в Інтернет-просторі

У статті розкрито особливості формування ціннісних орієнтацій студентської молоді в сучасному Інтернет-просторі. Розкрито сутність та особливості аксиологічної проблематики Інтернет-буття, вплив цінностей Інтернет-простору на суспільство, людину та комунікацію, сучасні підходи до визначення поняття «аксіологія Інтернету». Схарактеризовано аксиологічні засади медіаконтенту як засобу виховання та самовиховання студентської молоді. Представлено сутнісні характеристики аксиологічного контексту виховання студентської молоді в Інтернет-просторі. Розкрито розвивальний, евристичний, аксиологічний потенціал Інтернет-простору в контексті вирішення завдань виховання сучасної студентської молоді, ризики формування ціннісних орієнтацій студентів в умовах медіакомунікації, спілкування у соціальних мережах.

Ключові слова: виховання студентської молоді, Інтернет-простір, аксиологічний підхід, аксиологічний контекст, медіаконтент.

Бутенко Л. Л. Аксиологический контекст воспитания студенческой молодежи в Интернет-пространстве

В статье раскрыты особенности формирования ценностных ориентаций студенческой молодежи в современном Интернет-пространстве. Раскрыта сущность и особенности проблематики аксиологии Интернет-бытия, влияние ценностей Интернет-пространства на общество, человека и коммуникацию, современные подходы к определению понятия «аксиология Интернета». Схарактеризовано аксиологические принципы медиаконтента как средства воспитания и самовоспитания студенческой молодежи. Представлены сущностные характеристики аксиологического контекста воспитания студенческой молодежи в Интернет-пространстве. Раскрыт развивающий, эвристический, аксиологический потенциал Интернет-пространства в контексте реализации задач воспитания современной студенческой молодежи, риски формирования ценностных ориентаций студентов в условиях медиакommunikации, общения в социальных сетях.

Ключевые слова: воспитание студенческой молодежи, Интернет-пространство, аксиологический поход, аксиологический контекст, медиаконтент.

Butenko L. L. The Axiological Context of the Students Education in the Internet Space

The article describes main features of formation of students youth values orientations in today's Internet space. The essence and peculiarities of axiological problems in the Internet-space, the influence of Internet values on society, people and communication, modern approaches to the definition of „Internet axiology” are discovered. The main axiological foundations of media content as the means of students education and self-education are characterised. The relevance and appropriateness of axiological approach to study the students social problems who get high education in the terms of the Internet space and rapid development of informational and communicative technologies are determined. The essential characteristics of axiological context of students education in the Internet space and network communication, the main factors that influence on formation of students' values orientations in the media are presented. The developmental, heuristic and axiological potential of the Internet in the context of solving problems of students education, the risks of formation the students values orientations in the media and the social network communication are discovered. The main influential risks of the Internet space on students education are shown.

Taking into account possibilities of the Internet space the following directions of the students education such as the culture of social networking, education, national identity, patriotism and tolerance are characterised.

Key words: students education, Internet space, axiological approach, axiological context, media content.

Стаття надійшла до редакції 19.04.2015 р.

Прийнято до друку 14.05.2015 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Савченко С. В.

УДК 070 (477.61) «1941/1943»

О. В. Корчагіна

**НІМЕЦЬКА ОКУПАЦІЙНА ПРЕСА НА ТЕРЕНАХ
ВОРОШИЛОВГРАДСЬКОЇ 1942 – 1943 РР.: ІНФОРМАЦІЙНО-
ПСИХОЛОГІЧНА БОРОТЬБА**

З кінця 80-х – початку 90-х років процес вивчення окупаційного періоду часів Другої світової війни набуває нового імпульсу. Це зумовлювалося процесами деполітизації, деідеологізації науки,